

DREPTUL LA PROPRIA IMAGINE - O CAUZĂ REGALĂ SAU DESPRE CUM PUTEM VALORIFICA (PE PLAN INTERN) JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

De Bogdan Ionescu

ABSTRACT

"The right to one's own image - a Royal reason or how we may enforce foreign case law at domestic level"

In this study, the author deals with the issue of the right to one's own image, and, specifically, the manner of enforcement of foreign case law at domestic level.

The structure and the body of the study reveal the comments on the count of an application initiating proceedings, on the drawing up and drafting of the count, on a decision in this case, delivered for aiming at the defence of the right of the British Royal couple to its own image and to respect for private life.

Finally, the author puts forward certain brief considerations regarding the enforcement of the foreign case law at domestic level.

Keywords: the right to one's own image; foreign case law; count of a legal action; right to respect for private life.

[1] Orice avocat știe sau ar trebui să știe că **petitul** unei acțiuni introductive de instanță (adică capătul/capetele de cerere) „joacă” în Dreptul practic un rol cardinal. Modalitatea de concepere și redactare a acestui petit influențează nu doar soluția cauzei în sine, ci și modalitatea în care o hotărâre judecătorească poate fi apoi efectiv valorificată.

[2] Conceperea și redactarea petitelui necesită o atenție și o meticulozitate deosebită. Exprimat cât mai simplu, ceea ce materializezi scriptic în petit reprezintă ceea ce soliciți *in concreto* instanței judecătorești să statueze și implicit să transpună în dispozitivul hotărârii. Deloc întâmplător, un petit lapidar, incongruent sau superficial redactat poate primi o „replică” a instanței gen: „totuși, ce solicitați în prezenta cauză?”, „care sunt pretențiile dvs. în concret?”.

[3] Reproducem mai jos (în parte) o remarcabilă decizie de speță, pronunțată într-o cauză care a vizat apărarea dreptului la propria imagine și la viață privată a cuplului regal britanic (Prințul William și Prințesa Catherine):

TRIBUNALUL DE MARE INSTANȚĂ NANTERRE

– hotărârea din 18 septembrie 2012 –

Rezultă din art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art. 9 din Codul civil, care garantează fiecărei persoane, oricare i-ar fi notorietatea, averea, funcțiile prezente sau viitoare, respectul vieții sale private și al imaginii sale, și din art. 10 din aceeași Convenție, care protejează exercițiul dreptului la informare organelor de presă cu respectarea drepturilor terților, că dreptul la informarea publicului este limitat, pe de o parte, la elementele pertinente în raport cu persoanele publice aparținând vieții oficiale, pe de altă parte, la informațiile și imaginile voluntar livrate de către cei interesați sau care justifică o actualitate sau o dezbatere de interes general.

Astfel, fiecare poate a se opune divulgării informațiilor sau imaginilor care nu relevă viața sa profesională sau activitățile sale oficiale și a fixa limitele a ceea ce se poate publica sau nu asupra vieții sale private, precum și circumstanțele și condițiile în care aceste publicații pot interveni.

Articolul litigios prezintă fotografii captate în mod evident fără știrea domnului și doamnei Mountbatte-Windsor cu ocazia unui sejur privat în Sudul Franței, arătându-i pe terasa unei proprietăți private în momente de relaxare, într-o ținută discretă la plajă sau bronzându-se, prin urmare în intimitatea lor. Lipsite de vreo legătură cu activitățile lor publice sau oficiale, sau cu cele ale familiei regale britanice, aceste instantanee nu pot fi considerate ca un subiect de interes general care să justifice informarea publicului.

Atingerea vieții private a domnului și doamnei Mountbatten-Windsor este astfel caracterizată.

Publicate fără autorizarea lor, aceste fotografii violează în plus drepturile de care domnul și doamna Mountbatten-Windsor dispun asupra imaginii lor, societatea Mondadori Magazines France nepretinzând că ar fi obținut autorizarea lor înaintea difuzării.

Domnul și doamna Mountbatten-Windsor sunt în consecință bine fondați a solicita, pe fundamentul articolului 9 precitat, pe cale de ordonanță președințială, măsurile apropiate a opri sau a face să înceteze de urgență aceste atingeri comise prin publicarea de către magazinul Closer.

Aceste clișee, care divulgă intimitatea unui cuplu, parțial dezgoliți pe o terasă a unei reședințe private înconjurată de un mare parc, la câteva sute de metri de o rută deschisă publicului, și putând în mod legitim presupune a fi protejați de privirile indiscrete, sunt de natură în special intruzivă (...).

PENTRU ACESTE MOTIVE

Face interdicție, sub plata de daune cominatorii de 10.000 Euro pentru infracțiune constatată, societății Mondadori Magazines France de a ceda sau a difuza prin orice mijloc, pe orice suport, oricărei persoane și în orice manieră, mai ales pe *tablettes numériques*, fotografiile reprezentându-i pe domnul William Mountbatten-Windsor și/sau doamna Catherine Middleton care figurează pe

copertă și la paginile 2-6 din numărul 379 al magazinului Closer din data de 14 septembrie 2012.

Face ordin (injonctiune) societății Mondadori Magazines France de a remite domnului și doamna Mountbatten-Windsor, sub daune cominatorii (*astreinte*) de 10.000 Euro pe zi de întârziere, la două zeci și patru de ore după notificarea prezentei decizii, în a lor posesie, integralitatea suporturilor numerice ce conțin aceste fotografii (...).

[4] Subsemnatul, cunoscând această decizie de speță, inclusiv în calitate de autor al monografiei „*Dreptul la propria imagine. O perspectivă practică*” (Ed. Universul Juridic, 2013), am fost consultat și angajat (ca avocat) într-o cauză relativ similară (evident, păstrând proporțiile). Ca stare de fapt, în esență, un individ (pârâțul) animat de sentimente vindicative a postat pe pagina sa de facebook fotografii (stative) dar și filme video, reprezentând-o pe reclamantă în ipostaze intime, nud. Important, reclamanta nu a știut niciodată că este filmată/fotografiată și implicit nu a autorizat vreodată reproducerea și/sau utilizarea imaginii sale, prin nicio tehnică și pe niciun suport.

[5] În acest cadru, am formulat o acțiune pe fondul dreptului, dar pe care am acompaniat-o și cu o cerere de ordonanță președințială, ambele având petite profund inspirate din jurisprudența străină mai sus reprodusă, dar cu o nuanță (credem) deosebit de subtilă – necesară pentru adaptarea la cadrul normativ național.

[6] Astfel, în cadrul ordonanței președințiale am solicitat (*printre altele* – neîntrând aici în toate aspectele speței) să se dispună **provizoriu**, până la soluționarea acțiunii de fond (fondului dreptului):

- Interzicerea pârâțului de a mai încălca drepturile noastre nepatrimoniale, în sensul de a nu ceda sau difuza, indiferent către cine, în România sau străinătate, originalul sau copiile filmelor (video și fotografice) care îmi reproduc imaginea (atât ca înfățișare fizică, cât și ca voce), filme care au fost făcute fără consimțământul meu prealabil, neoferindu-mi autorizarea nici pentru reproducerea și nici pentru utilizarea propriei imagini;

- Încetarea încălcării drepturilor mele nepatrimoniale, în sensul obligării pârâțului de a prezenta instanței și a preda neîntârziat originalul și toate copiile acestor filme (care se vor păstra în **registru valorilor și corpurilor delict**e a prezentei instanțe, până la soluționarea irevocabilă a acțiunii pe fond).

[7] Am simțit aici că, dacă aș fi solicitat pe cale de ordonanță președințială predarea direct către reclamantă a originalului și a absolut tuturor copiilor acestor filme – s-ar fi antamat fondul dreptului, o atare măsură având un caracter definitiv/permanent, deloc compatibil cu procedura specială a ordonanței președințiale. De aceea, predarea direct către reclamantă a originalului și a absolut tuturor copiilor acestor filme a fost solicitată doar pe calea acțiunii de fond. Mai învederăm că cererea noastră de ordonanță președințială (pe petitele mai sus

reproduse) ne-a fost admisă prin decizia civilă nr. 418 din 26 martie 2013, pronunțată de către TRIBUNALUL ARAD, ulterior fiindu-ne admisă și acțiunea de fond (TRIBUNALUL ARAD, dec. civ. nr. 1143/R din 03 octombrie 2013).

[8] Iată cum, jurisprudența străină ne poate ajuta (pe plan intern) nu doar prin preluarea din cuprinsul acestor hotărâri a unor motivări/considerente/silogisme, cât și ca sursă de inspirație pentru conceperea și redactarea unor petite extrem de solide și eficiente. Totuși, nu putem face întotdeauna o preluare *ad litteram*, trebuind a ține cont de eventualele diferențe dintre legislația națională și cea din care provine jurisprudența inspirațională.